

Årsrapport

2014

for Riksmekleren

Kort om denne rapporten

Da det er tale om en statlig virksomhet med en relativt oversiktlig mengde fast ansatte (2), og et relativt homogent virksomhetsområde, har vi ikke funnet behov for noen omfattende innholdsfortegnelse eller noen omfattende layout-messige grep for å kunne formidle de fakta som departementet antas å ha behov for i sitt arbeid med Riksmekleren. Det er da også sett hen til Riksrevisjonens behov.

Det er i samme forbindelse lagt vekt på tidligere tilbakemeldinger om tilfredshet med årsrapporteringene.

Det er videre lagt vekt på den gode kunnskap departementet har om virksomhetens mål og arbeidsmåte, og på den informasjonsformidling som ellers ivaretas gjennom den løpende kontakten Riksmekleren har med Arbeids- og sosialdepartementet om ressursbehov, ressursbruk og meklingsvirksomheten.

Det har heller ikke vært merknader fra Riksrevisjonen knyttet til årsrapporteringen.

For 2014 er det likevel foretatt en endring i rapporteringsmetodikken i form av tilpasning til DFØ sin veileder om årsrapportering basert på de nye kravene for statlige virksomheter, jf. departementets tildelingsbrev av 10.02.14 pkt 5.1. Ettersom DFØ sin mal er av generell karakter og trolig mer treffende for større virksomheter, er det på enkelte punkter foretatt forenklinger.

Rapporten legges ut på Riksmeklerens nettside etter at den er ferdigstilt og levert Arbeids- og sosialdepartementet og Riksrevisjonen.¹

---

¹ Rapporten ble ferdigstilt og sendt vedkommende departement og Riksrevisjonen den 15. mars 2015. Imidlertid fikk Riksmekleren underretning om at Riksrevisjonen ikke kunne godkjenne Bevilgningsrapporteringen 2014 før det ble foretatt splitting av bevilgningen på post 01 og post 21. Årsrapporten med vedlegg ble derfor straks tilbakekalt fra Riksmeklerens side. Det ble straks etablert dialog med Riksrevisjonen og deretter foretatt slike endringer som Riksrevisjonen anmodet om. Dokumentasjon ble fremsendt Riksrevisjonen. Den 8. april fikk Riksmekleren underretning om at det ikke lenger var innvendinger i mot bevilgningsrapporteringen. Årsrapporten ble sendt adressatene på nytt den 09.04.15.

Del I Leders beretning

Riksmekleren mekler i tariffkonflikter hvor det er brudd mellom partene i forhandlingene om opprettelse/fornyelse av tariffavtale. Meklingen er obligatorisk, idet tariffrettslige kampmidler ikke kan tas i bruk uten at mekling er foretatt.

Riksmeklerens mål er å bidra til at de tariffparter som i den tvungne meklingen ser seg mer tjent med en minnelig løsning enn en konflikt kan få slik meklingsfaglig bistand at de kan nå frem til et rimelig forlik, jf. redegjørelsen nedenfor.

2014 var et hovedoppgjørår, med forbundsvis oppgjør. Det blir aldri så mange meklingsaker per år som ved forbundsvis oppgjør i et hovedoppgjørår. Mengden innkomne saker er bestemmende for hvilke meklingsressurser som må settes inn for å betjene behovet for mekling. Året 2014 – sett under ett – ligger noenlunde på gjennomsnittet mht antall innkomne meklingsaker², dersom man vurderer det i et 20 års perspektiv. Det samme er situasjonen mht antall konflikter sett i forhold til antall meklede saker, dog slik at prosenten saker med streik ligger i det lavere sjikt sett over sammenligningsperioden.

I saker hvor en eller begge parter ser seg mer tjent med en konflikt enn en minnelig løsning, kan meklingsinstituttet uansett meklingsinnsatsens omfang eller valg av meklingsmetodikk ikke avverge at det blir en konflikt. Men selv om en mekling ikke har ført til en minnelig løsning, kan meklingsarbeidet likevel ha ført til at partene lettere og raskere kommer frem til en løsning etter at konflikten vart en tid. Dermed vil meklingsinnsatsen i et større perspektiv kunne redusere antall streikedøgn, og derved ulempene og kostnader for tredjepart og for samfunnet.

Etter å ha analysert meklingsaker og konflikter på bakgrunn av de opplysninger som Riksmekleren har fått før, under og etter meklingen, vurderes det slik at de konflikter som har inntruffet i 2014 uansett ikke kunne ha vært avverget ved mer eller annerledes mekling. Riksmekleren er således tilfreds med måloppnåelsen på dette punkt.

Fra tid til annen foretas det mekling også etter at en konflikt har oppstått. Noen ganger er grunnlaget den obligatoriske meklingen etter 30 dagers konflikt, men ofte vil det være en samtykkebasert mekling etter anmodning fra partene eller etter innkalling fra Riksmekleren. I en av konfliktene ble det oppnådd en løsning etter at meklingsresultatet var nedstemt, men før streik i det hele tatt ble iverksatt. I en annen konflikt fant den ene partssiden det mest tjenlig å bryte den frivillige meklingen etter en ukes mekling. Det var derved intet å mekle om, og konflikten fortsatte. Riksmekleren analyserer fortsatt hvorvidt og i tilfelle hvordan meklingen skal gripes an når parter allerede er i konflikt. Riksmekleren er etter en samlet vurdering tilfreds med meklingsinnsatsen i sakene hvor det er meklet under en konflikt.

To av Riksmeklerens viktigste satsingsområder for 2013-2014 har vært rekruttering av meklere og kompetanseutviklingstiltak for meklerne. Det har vært arbeidet grundig med rekruttering så vel i 2013 som i 2014. Dette arbeidet fortsetter i 2015, og er på sett og vis et kontinuerlig fokusområde. Å ha de rette meklerne mht kompetanse og tilgjengelighet er den mest avgjørende innsatsfaktor mht å nå Riksmeklerens mål.

---

² Med meklingssak menes her et innført saksnummer. Enkelte meklinger med kun ett saksnummer kan kreve mekling i 1- 2 uker (så som f. eks. Frontfagsoppgjøret i privat sektor i et hovedoppgjørår), mens andre meklinger med flere saksnumre (dvs. innkomne meklingsaker som mekles parallelt) kan være ferdig meklet på 1-2 dager. Av hensyn til sammenlignbar statistikk bygger statistikk og omtale på journalnumre. Det er således ingen automatisk sammenheng mellom antall meklingstimer og antall saksnumre.

Internutdanningen av meklingen (bestående av bl.a. skulder til skulder meklingsopplæring og teoretisk og praktisk kursing) har vært betydelig videreutviklet fra 2013 til 2014 og frem til kurset som ble avholdt i 2015.

Kompliserte og langvarige meklinger har blitt betjent av to meklere av hensyn til å utvikle kompetanse hos flere i korpset på vedkommende tariffområde spesielt og i meklingsfaget generelt, samt å sikre at meklingen fortsetter selv om en mekler får forfall.

Vi har innhentet evalueringer hos de partene som har hatt flest meklings saker til behandling, og fått meget gode tilbakemeldinger så vel på meklerkorpset som på de meklingene som har vært gjennomført. Dette arbeidet vil derfor fortsette etter omtrent samme modell.

Det må før hovedoppgjøråret 2016 rekrutteres 3-4 nye meklere, til erstatning for meklere som har blitt utnevnt til stillinger som medfører at de ikke lenger kan være meklere, eller som går av som følge av oppnådd aldersgrense.

Fra høsten 2013 ble det iverksatt tiltak for å forbedre arbeidsmiljøet. Tiltakene har vært meget vellykket, idet trivselen og innsatsen er stor så vel hos de faste ansatte, meklerne og vikarene.

Det har også vært et mål for Riksmekleren å videreutvikle det praktiske samarbeidet med Arbeidsretten mht gjensidig bistand på kontorsiden, og utlån av lokaler til hverandre der det trengs. Samarbeidssystemet må fortsatt videreutvikles, men målene for 2014 må anses å være nådd.

Ovenstående er en kortversjon av virksomhetens mål og måloppnåelse. Samtlige elementer i fremstillingen utdypes nedenfor.

Oslo, 15. mars 2015

Nils Dalseide
Riksmekler

Del II Introduksjon til virksomheten og noen nøkkeltall

1. Generelt om virksomheten

1.1. Kort om meklingsinstitusjonen

Institusjonens oppgave er å mekle i interessedvister mellom partene i arbeidslivet, dvs. tvister om opprettelse eller revisjon av tariffavtaler. Hovedformålet er å hjelpe partene til å unngå konflikt og derved bevare arbeidsfreden. Rettstvister hører under Arbeidsretten.

Meklingsinstitusjonen er en faglig uavhengig institusjon, som administrativt sorterer under Arbeids- og sosialdepartementet.

Tariffavtalene i Norge er vanligvis to-årige, med adgang til regulering av de økonomiske forhold i mellomåret. I 2014 var det hovedoppgjør med forbundsvisse oppgjør. Inneværende år, 2015, vil således være et mellomår.

De aller fleste meklinger foregår i perioden mars-juni så vel i hovedoppgjørsår som i mellomår, men det kan finne sted meklinger når som helst på året. Tendensen de siste 2-3 år er at meklingsene i større grad enn tidligere sprer seg utover hele året. Typisk er det flere reforhandlinger av tariffavtalene med virkning fra 2014, som partene først brakte inn til meklingsent på høsten 2014 eller endog på ettervinteren 2015. Den omstendighet at tariffpartenes forhandlinger trekker ut i tid i forhold til tariffavtalens utløpstidspunkt, medfører også flere meklingsene i november og desember i hovedoppgjørsår og over i januar-mars i kommende mellomår.

Arbeidsmengden for Riksmekleren varierer betydelig mellom år med mellomoppgjør og år med hovedoppgjør. Dette henger sammen med at i privat sektor er mellomoppgjørene sterkere samordnet enn i hovedoppgjørene. For eksempel foregår mellomoppgjørene nesten alltid mellom hovedorganisasjonene, mens hovedoppgjøret oftest foregår på forbundsnivå. Både etter et hovedoppgjør og et mellomoppgjør vil det i privat sektor normalt være bedriftsvisse lokale lønnsforhandlinger, men uten konfliktrett.

I offentlig forvaltning er oppgjørene alltid samordnet. Også i offentlig forvaltning vil det i etterkant normalt være lokale forhandlinger uten konfliktrett, men innenfor sentralt avtalte rammer. I offentlige foretak foregår forhandlingene på to nivåer, først sentralt mellom hovedorganisasjonene og deretter mellom de enkelte virksomheter og lokale arbeidstakerorganisasjoner. En minnelig løsning i interessedvisten forutsetter enighet på begge nivåer.

I et hovedoppgjør vil, i tillegg til økonomiske spørsmål, både fellesbestemmelser og forhandlingsbestemmelser være oppe til revisjon. I et mellomoppgjør er det i hovedsak bare de økonomiske bestemmelser som revideres. Det forekommer også at partene i hovedoppgjøret blir enige om lønnsreguleringene også for andre avtaleår, slik at det ikke blir noe mellomoppgjør.

I Norge kan antall landsomfattende tariffavtaler anslås til mellom 600 og 700, hvorav de aller fleste i privat sektor.

1.2. Riksmeklerens samfunnsoppdrag, visjon og målangivelser

1.2.1. Riksmeklerens samfunnsoppdrag

Riksmeklerens **samfunnsoppdrag** er – gjennom mekling – å bidra til at arbeidsfreden opprettholdes i så stor grad som mulig.

1.2.2. Visjon

Riksmeklerens **visjon** er:

Gjennom meklingsfaglig kompetanse å kunne fasilitere minnelige løsninger mellom tariffparter i interessetvister i alle meklingssaker der det ikke er utelukket som følge av partenes posisjoner.

1.2.3. Målangivelse

Riksmeklerens **målangivelse** er:

Å bidra til at alle tariffvister som er egnet til å løses ved mekling ender med en minnelig løsning mellom tariffpartene.

Ettersom virksomheten ikke har innflytelse på antall og type meklingssaker som kommer inn, gir det liten mening (f. eks. styringsfaglig) med kvantitative eller kvalitative undergrupper av hovedmål og delmål.

Det kan heller ikke ses at en slik oppdeling i seg selv vil kunne medføre noen høyere grad av målretting av ressursbruken, høyere grad av måloppnåelse, eller være et bedre verktøy for evaluering. Dersom målangivelsene skal kunne innebære et effektivt styringsverktøy for virksomhetens kjerneområde vil de måtte være av overordnet karakter.

1.2.4. Virkemidler og innsatsfaktorer

Riksmeklerens virkemidler for å oppfylle visjonen og å nå målangivelsen ovenfor, er summen av den kompetanse meklingskorpset rår over og tilgangen til meklere som raskt kan påta seg meklinger. Man må ha meklere som er i stand til å lede omfattende, kompliserte og særlig konfliktutsatte meklinger med flere parter. Noen ganger vil meklinger kreve to meklere, dels av hensyn til interessetvistens karakter og dels av hensyn til meklingsens varighet, herunder at en mekling ikke stanser opp fordi om en mekler får uventet forfall. Dels vil det bli benyttet to meklere av hensyn til den samlede kompetansebygging i meklingskorpset.

Innsatsfaktorene er således antall tilgjengelige meklere og deres meklingsfaglige kompetanse.

I tillegg kommer den kompetanse seniorkonsulent Anne Brænden og korpset av vikarer innehar.

1.2.5. Aktiviteter

De viktigste aktivitetene – i tillegg til innsatsen fra meklere og kontorpersonele i forbindelse med selve meklingene – består i å utvikle kompetansen i meklingskorpset og i administrasjonen slik at alle

innsatsfaktorer av betydning for å nå resultatmålene er til stede. Det er nærmere redegjort for aktivitetene nedenfor.

1.2.6. Brukereffekter

Mange tariffparter blir enige gjennom bilaterale forhandlinger og deres interessediviser kommer derfor ikke til mekling. Det alt overveiende antall av tariffparter som kommer til mekling ønsker prinsipielt en minnelig løsning som det ikke har vært mulig for dem å komme frem til gjennom en bilateral dialog. Det er denne gruppen som er hovedmålet for meklingsinnsatsen. Disse partene kan i størst grad nyttiggjøre seg mekling. Etersom minst 80 % av meklingssakene ender med en minnelig løsning, er de samlede brukereffektene betydelige i form av fravær av forstyrrelser i tjenesteproduksjon og verdiskaping. At de fleste interessediviser kan løses ved mekling har således betydning for samfunnets samlede verdiskaping. Det har også betydning for partenes videre samarbeid at de har kunnet samhandle slik at uenigheter og konflikter kan løses ved uavhengig bistand. Beregninger på enkelte tariffområder har vist at det for partene kan avverges tap på flere hundre millioner kroner som følge av at meklingen ender med en minnelig løsning og arbeidsfreden derved bevares. Å avverge konflikter vil – sett over noen år – ha stor samfunnsøkonomisk betydning.

1.2.7 Samfunnseffekter

Særlig i offentlig sektor, men også i privat sektor rammes ikke bare partene av virkningene av bruk av kampmidler (streik og/eller lockout). Tredjeparter, nemlig de som bruker de tjenestene som produseres på vedkommende tariffområde, kan oppleve store verditap og betydelige ulemper som følge av bruk av kampmidler. Ulike beregningsmodeller har vært benyttet for å bedømme hva streik/lockout samlet sett koster partene og samfunnet for øvrig, med korreksjon for eventuelle besparelser/gevinster på kort og lang sikt. Uavhengig av modellvalg er det også for tredjeparters samlede tap tale om mange millioner kroner, dersom en konflikt varer over noe tid og omfatter mange streikedøgn.

Det har også en generell effekt på verdiskapingen i landet at det jevnt over er arbeidsfred og ikke for mange forstyrrelser i tjenesteproduksjonen overfor så vel innenlandske som utenlandske kunder/samarbeidsparter/brukere.

Sett over år, må det antas at det å skape minnelige løsninger er en aktivitet som har stor økonomisk betydning for samfunnet.

2. Særlig om riksmeklinger

Riksmeklinger, dvs. meklinger knyttet til landsomfattende tariffavtaler der det legges ned forbud mot arbeidsstans, utgjør normalt hoveddelen av arbeidet.

Tabell 2.1 Oversyn riksmeklingsaker

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tingingsløysing/trekt attende før mekling		14	3	4		7	3	7		2
Tingingsløysing under/etter mekling	1	5	3	6	11	15	7*	23	4	12
Meklingsløysing Framsett framlegg vedteke/til avstemming	10	84	9	24	21	62	16	42	10	69
Mekling avslutta utan resultat Konflikt	2	14	1	9	1	13	1**	17	2	12
Mekling avslutta utan resultat Ingen konflikt	1		1				1	2	1	
Ferdig handsama saker i alt	14	117	17	43	33	97	28	91	17	95
Under handsaming				2						

* 2011-014 Tariffavtale som følger svensk rett – Medlingsinstituet Stockholm

** 2011-013 Streik iverksatt 20.05.2011. Avsluttet 22.05.2011.

Som det fremkommer av ovenstående ble det i 2014 behandlet 95 riksmeklingsaker. Det er således avvirket vesentlig flere saker enn i et gjennomsnitts hovedoppgjørår, men ikke så langt unna «normalområdet» for hovedoppgjørår med forbundsvise oppgjør.

Andelen særlig krevende meklingsaker av det samlede antall innkomne meklingsaker er det vanskelig å anslå noe gjennomsnitt for, men det kan regnes som sikkert at andelen krevende meklingsaker ikke har vært mindre i 2014 enn det som vanligvis er tilfelle.

Tabell 2.2 Oversyn rikskonflikter

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tingingsløysing		9		4		1	1		1	9
Ny mekling Framsett framlegg vedteke/til avstemming	1	3	1	5		10		11	1	
Lønnsnemnd	2	3			1	2		6		1
Framleis konflikt	1									2
Samla tal på konflikter	4	15	1	9	1	13	1	17	2	12
-Konflikt frå året før	2	1								
- Konflikt etter mekling utan resultat	2	14	1	9	1	13	1	17		9
- Konflikt etter nedstemt framlegg										3

Som det fremkommer ovenfor varierer det nominelle antall konflikter mellom hovedoppgjørår og mellomår. Det varierer også ikke ubetydelig mellom hovedoppgjørårene. Den prosentuelle andelen konflikter i 2014 (om lag 12,36) ligger under nedre sjikt av det som er snittet for de årene vi har statistikk for. For perioden 1994-2004 er gjennomsnittlig konfliktprosent om lag 18,13.

Det foreligger ikke opplysninger som skulle tilsi at det i 2014 oppstod konflikter i meklingsaker hvor begge parter ønsket en minnelig løsning fremfor en konflikt. Det er således ingen holdepunkter for at konflikt i det hele tatt kunne ha vært avverget ved mekling. I de meklingsakene hvor meklingen ikke endte med konflikt, men hvor konflikt oppstod etter nedstemming av det av partene anbefalte løsningsforslag, ble mekling gjenopptatt. Den ene konflikten ble avverget, mens den andre fortsatte idet en av partssidene meddelte at de ønsket å bryte dialogen under meklingen. Meklingen var således gjenstandsløs.

3. Kretsmeklinger

Kretssaker er et viktig arbeidsområde for Riksmekleren. I det alt vesentlige dreier disse sakene seg om krav om oppretting av tariffavtaler i bedrifter som ikke er organisert i en arbeidsgiverorganisasjon. Sakene som behandles av kretsmeklerne, har blitt færre i de senere år dersom man ser trenden over en lang tidsperiode. På den annen side har enkelte kretssaker medført noe mer arbeid enn tidligere, og utløst konflikter av noe lengre varighet enn det som har vært vanlig før. Etter avtale med departementet orienteres det fra Riksmekleren om kretssaker hvor meklingen har vært forgyeves, og konflikt ikke har vært til å unngå.

Tabell 3 Oversyn krinsmeklinger

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Trekt attende/satt på vent før mekling	31	29	18	7	16	16	8	8	16	11
Tingingsløysing før mekling	35	16	20	2	22	9	21	5	17	6
Tingingsløysing under/etter mekling	13	16	14	8	12	13	14	7	10	9
Meklingsløysing Framsett framlegg vedteke/til avstemming	4	4			1			3		
Mekling avslutta utan resultat Konflikt		2	3	2	1	4		3	4	2
Mekling avslutta utan resultat Ingen Konflikt	5	12	6	10	1	8	4	5	4	2
Ferdig handsama saker i alt 32	88	79	61	29	53	51	47	31	51	
Under handsaming	13 11	5	2	10	7		12	7	5	

Som det fremkommer varierer antallet innkomne kretsmeklingsaker fra år til år. Antallet i 2014 er ganske nøyaktig på gjennomsnittet for perioden (54,4). Konfliktprosenten er i det lavere sjikt om man ser en lengre periode under ett.

4. Nærmere om enkelte forhold ved meklingsinstitusjonen i Norge

4.1. Kort historikk

Meklingsordningen i Norge ble etablert ved den første arbeidstvistloven i 1916, og hovedtrekkene i meklingsinstitusjonen og meklingsordningen har vært relativt lite endret siden. Ved vedtakelsen av arbeidstvistloven 2012 (lov om arbeidstvister av 27. januar 2012 nr. 9 – i kraft 1. mars 2012, jf. kgl. res. av 27. januar 2012), ble enkelte av bestemmelsene som regulerer Riksmeklerens virksomhet undergitt en viss grad av tekstlig endring.

Endringene i meklingskapitlet bygger på Riksmeklerens høringsinnspill, og fremstår i gjeldende lov som meget hensiktsmessige for meklingsinstitusjonen. Bestemmelsene ble dessuten ytterligere klargjort, og institusjonens navn ble endret fra Riksmeklingsmannen til Riksmekleren.

Riksmekleren har kommet med en foreløpig evaluering av loven etter anmodning fra departementet.

Riksmekleren vurderer fortløpende om de rettsregler som regulerer virksomheten er hensiktsmessige eller ikke, og vil ta opp eventuelle lovendringsbehov med departementet.

4.2. Fredsplikt

De grunnleggende spillereglene for partene i tariffoppgjørene finnes i arbeidstvistloven og i tjenestetvistloven. Tjenestetvistloven dekker statsforvaltningen mens arbeidstvistloven dekker hele arbeidsmarkedet ellers. Begge lovene har 2 viktige grunnregler:

- Det skal være arbeidsfred så lenge tariffavtalen gjelder. Det betyr at arbeidskamp (streik eller lockout) først kan iverksettes etter at tariffavtalen er utløpt.
- Konflikter kan ikke starte uten at mekling først er gjennomført.

4.3. Nærmere om interesselvister

Rettstvistene, dvs. juridiske tvister om innholdet i en tariffavtale som er inngått, behandles som nevnt av Arbeidsretten. Meklingsinstitusjonen behandler bare interesselvister, dvs. tvister om hvordan lønn og andre arbeidsvilkår skal reguleres i en fremtidig tariffavtale. Ofte ender meklingen med at mekleren fremlegger et forslag til løsning. Skal meklingen da kunne føre frem, må begge parter akseptere meklingsforslaget. Ikke sjelden ender meklerens arbeid med at det oppstår enighet mellom partene om tariffavtalens innhold. I tilfelle legges partenes enighetsdokument ved meklingsprotokollen.

Dersom partene ikke finner å kunne bevege sine standpunkter i tilstrekkelig grad til at enighet oppnås, vil det ikke være grunnlag for å fremlegge noe forslag fra meklerens side. I tilfelle ender meklingen med konflikt. Mislykkes meklingen har mekleren ingen sanksjoner ovenfor partene.

I enkelte tilfeller erklærer en part, eller flere parter på samme partsside, under mekling at de ikke ønsker noen ytterligere dialog med sin motpart, eller at de "bryter". I tilfelle er det ikke noe å mekle om, og meklingen må anses gjenstandsløs hvoretter meklingsaken blir å heve.

4.4. Frister

For å kunne starte en arbeidskamp må konfliktvarsel sendes motparten. Som regel er det arbeidstakersiden som varsler plassoppsigelse. Slikt varsel må også sendes til meklingsinstitusjonen. I følge arbeidstvistloven må Riksmekleren i løpet av 2 dager ta standpunkt til om man vil legge ned foreløpig forbud mot arbeidsstans. Et slikt forbud nedlegges hvis Riksmekleren antar at «arbeidsstansen enten på grunn av bedriftens art eller på grunn av sitt omfang vil medføre skade for allmenne interesser». Terskelen er relativt lav, og praksis er at forbud nedlegges ved konflikter knyttet til landsdekkende tariffavtaler.

Etter at et midlertidig forbud mot arbeidsstans er nedlagt bestemmer arbeidstvistloven at meklingen må pågå i minst 10 dager før en av partene kan kreve den brutt. Deretter har mekleren 4 dager til å avslutte meklingen. Dette betyr at det minst vil gå 14 dager fra det midlertidige forbudet mot arbeidsstans til en konflikt kan bryte ut.

I følge tjenestetvistloven, som gjelder for statsforvaltningen, kan ikke arbeidskamp iverksettes så lenge mekling pågår. Her har Riksmekleren inntil 14 dager på seg fra han orienteres om forhandlingsbrudd til meklingen starter. Deretter må meklingen pågå i minst 14 dager før en av partene kan kreve den avbrutt. Etter meklingsbrudd har mekleren ytterligere 7 dager på seg til konflikt kan iverksettes. Ved nedleggelse av midlertidig forbud mot arbeidsstans i kommunesektoren kan Riksmekleren beslutte at fristene i tjenestetvistloven og ikke arbeidstvistloven skal gjelde for meklingen.

4.5. Medarbeidere

Riksmeklerens kontor har p.t følgende medarbeidere:

Riksmekler

Nils Dalseide ble i statsråd 21. juni 2014 oppnevnt som ny riksmekler med virkning fra 1. september 2013.

Administrasjon

Anne Kjuus Brænden

Kretsmeklere

Østlandet krets (Oslo, Akershus, Buskerud, Østfold, Hedmark og Oppland):

Konsulent Inger Tellefsen, Oslo

Lagdommer Dag Stousland, Bærum

Sørlandet krets (Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder):

Lagmann Reidun Wallevik, Skien

Vestlandet krets (Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane):

Lagdommer Daniel Lunde, Bergen
Trøndelag krets (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag):
Lagdommer Mats Stensrud
Nord-Norge krets (Nordland, Troms og Finnmark):
Lagmann Dag Nafstad, Tromsø

Særskilt oppnevnte meklere

Geir Engebretsen, Sorenskriver, Oslo
Anne Cathrine Frøstrup, Kartverkssjef, Hønefoss
Inger-Marie Landfald, Tingrettsdommer, Sarpsborg
Bjørn Lillebergen, Lagdommer, Bergen
Carl Petter Martinsen, Lagdommer, Bergen
Nils-Henrik Mørch von der Fehr, Professor, Oslo
Richard Saue, Tingrettsdommer, Stavanger
Inger-Johanne Sletner, Siviløkonom, Jar
Kine Steinsvik, Advokat, Oslo
Elisabeth Stenwig, Advokat, Oslo

4.6 Administrative forhold

Riksmeklerens kompetanse er hjemlet i lov 27. januar 2012 nr. 9 om arbeidstvister.

På bakgrunn av Stortingets behandling av Prop. 1 S fra Arbeidsdepartementet utarbeider departementet tildelingsbrev som gir de økonomiske rammene for Riksmekleren og en nærmere beskrivelse av bevilgningsmessige forutsetninger, institusjonens oppgaver samt rapporteringskrav.

Virksomheten ledes av Riksmekleren, som oppnevnes av Regjeringen for 3 år (sist oppnevnt 01.09.13). Institusjonen har sitt kontor i Grensen 3, Oslo.

4.7 Økonomi

Budsjettet for Riksmekleren er kjent for departementet.

Riksmekleren har i driftsåret hatt slik løpende kontakt med departementet som forutsatt i tildelingsbrevet av 10.02.14.

Riksmekleren har forholdt seg til de ressursrammer som departementet har satt for virksomheten. Det ligger i sakens natur at virksomheten på tidspunktet for innsendelse av budsjettforslaget ikke har presise prognoseverktøy for ressursbehov i kommende år. Det er for så vidt tilstrekkelig å peke på den ressursmessige forskjellen på om oppgjøret er forbundsvist eller ikke. Det er heller ikke Riksmekleren som avgjør om det skal være forbundsvist oppgjør eller ikke. Vi bygger derfor budsjetteringen på erfaringstall. Forekomsten av konflikter vil også påvirke ressursbehovet.

Del III Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2014

Det vises til pkt 1.2.1 – 1.2.7 ovenfor med redegjørelse for samfunnsoppdrag, mål og effekter.

Etter en samlet vurdering av ressursbruk og utførte oppgaver og oppnådde resultater er vi tilfreds med situasjonen. Arbeidet med analyse av virkemidler, kompetanseutvikling og resultater vil bli forsterket i de neste årene, da man må regne med at forskjellige typer nye utfordringer i tiden som kommer.

1. Samarbeid med Arbeidsretten om innkjøp, lokaler og personell

Riksmekleren og Arbeidsretten er begge administrativt underlagt Arbeids- og sosialdepartementet og lokalisert i samme bygning. Idet begge institusjoner har forholdsvis få ansatte, ble det i 2007 innledet samarbeid på det administrative området. Dette samarbeidet har bl.a. ført til felles telefonsystem og samkjøring av it-systemene. Det ble også samarbeidet når renholdskontrakten og husleieavtalen skulle reforhandles, i det kontraktene har mange likhetstrekk.

Høsten 2013 og driftsåret 2014 har Riksmekleren og Arbeidsretten gjenopptatt og videreutviklet samarbeidet med sikte på å skape driftsfordeler for staten og derved også besparelser. Vi samarbeider således om felles utdanning av saksbehandlere gjennom bl.a. opplæring skulder ved skulder og rotasjon, slik at begge institusjoner kan redusere sårbarhet ved vakanser av ulike slag samt å yte brukerne best mulig service.

I og med at Riksmeklerens ressursbehov mht medarbeiderkapasitet varierer så vidt sterkt med mengden innkomne meklingsaker, har vi også et samarbeid med Arbeidsretten om vikarer. Dette samarbeidet har vært videreutviklet i 2014.

I det praktiske arbeidet samarbeides det i forbindelse med ferieavvikling og annet fravær.

2. Risikoanalyse mht måloppnåelse

I forbindelse med den løpende dialogen med Riksrevisjonen tok Riksmekleren opp alle statlige virksomheters plikt til løpende risikoanalyse, jf. Risikostyring i staten. I møte med Riksrevisjonen redegjorde Riksmekleren for sin analyse av hvilke faktorer som er avgjørende for måloppnåelse og ressursbruk. Risikoanalysen har vært gjenstand for ny gjennomgang i 2014.

Som ovenfor angitt er målet å avverge streik og lockout så langt det er mulig, subsidiært å begrense antall virksomheter og personer i konflikt og atter subsidiært å begrense konfliktperiodens varighet. Dermed begrenses konfliktens økonomiske og praktiske konsekvenser for så vel partene som samfunnet.

Kritiske faktorer i Riksmeklerens virksomhet er:

- a) Å ha meklere med riktig bakgrunn, kunnskap og kompetanse i forhold til oppgaven
- b) Å ha meklere som er tilgjengelige for meklinger når Riksmekleren trenger dem
- c) Å ha tilgang til tilstrekkelig antall meklere til å kunne håndtere hovedoppgjør med forbundsvise meklinger, også i situasjoner med samtidige meklinger og eventuelle konflikter.

For å sikre høyest mulig grad av resultatoppnåelse har Riksmekleren iverksatt følgende tiltak:

1. Rekruttering av flere uavhengige og kompetente meklere, for å kompensere for meklere som slutter og/eller av ulike grunner har redusert tilgjengelighet. Derved vil man kunne møte «topper» i meklingsvolum, som enkelte hovedoppgjør kan medføre. Hovedoppgjørsår med forbundsvise oppgjør er klart mest risikoutsatt.
2. Utarbeidelse av kompetanseutviklingsplan for meklingsfaglig kompetanseheving hos meklerne.
3. Sikring av vitenskapelig grunnlag for meklingsfaglige spørsmål, bl.a. ved utvikling av eget meklingsfaglig materiale, anskaffelse av faglitteratur av betydning for meklingsfaglig kompetanse, og systematisering og sikring av at faglitteratur er tilgjengelig for meklerne og befinner seg i Riksmeklers lokaler i Grensen 3.
4. Økt samarbeid med miljøer med høy meklingsfaglig kompetanse med sikte på kompetanseoverføring gjennom erfaringsutveksling.

Dette arbeidet fortsetter som nevnt i 2015 med sikte på å ha de nødvendige meklingsressurser med den nødvendige meklingskompetanse i 2016 som er hovedoppgjørsår hvor man må forvente et betydelig antall meklingsaker.

3. Inkluderende arbeidsliv

Riksmekleren følger IA-avtalens regelverk. Arbeids- og sosialdepartementet er tillagt oppfølgingsansvaret i forhold til avtalen. Det har ikke vært sykefravær å følge opp fra Riksmeklerens side i 2014.

4. HMS-arbeid

Riksmekleren og Arbeidsretten samarbeider også når det gjelder HMS-arbeid og arrangerer felles kurs og øvelser med jevne mellomrom.

5. Tilgjengeliggjøring av offentlige data

Alt underlagsmateriale som blir benyttet under meklingsprosessen er taushetsbelagt informasjon. Det er kun meklingsresultatet som – etter at det foreligger – ikke er undergitt taushetsplikt. Riksmekleren har derfor ikke tilgang på data som kan tilgjengeliggjøres utover det som offentliggjøres løpende på Riksmeklerens internettside (www.riksmekleren.no).

I Meklingsregisteret på hjemmesiden er det gitt en detaljert dokumentasjon av alle riksmeklinger og resultater. Riksmekleren har utvidet informasjonstilbudet til offentligheten mht kretssaker med konflikt.

6. Informasjon

På våre internettsider (www.riksmekleren.no) publiseres løpende informasjon om meklingsvirksomheten med nøkkelinformasjon om hver meklings sak inkludert meklerens forslag. I tillegg er det publisert generelt informasjonsmateriell om meklingsprosessen til pressen. Det har videre vært behov for å

informere utenlandske eiere/delegasjonsdeltakere om norsk lovgivning og praksis når det gjelder meklingsarbeid. Det er derfor også utarbeidet informasjonsmateriell på engelsk.

Internettssidene er til stor nytte som informasjonskanal ovenfor interessenter (medier, organisasjoner og myndigheter) og som internt arkivsystem. Brukerinteressen speiler intensiteten i meklingsarbeidet. Antall besøkende på hjemmesiden er periodevis meget stor. Riksmekleren har til løpende vurdering om det skal gjøres endringer i grensesnittet og i andre elementer på hjemmesiden av hensyn til brukerne. Riksmekleren har ikke funnet behov for å foreta slike endringer i 2014, men arbeider med et mulig anbudsgrunnlag for anskaffelse i 2015/2016.

7. Brukerundersøkelser

Riksmekleren har ikke gjennomført formaliserte brukerundersøkelser i 2014. Meklingsinstitusjonen har imidlertid svært mye kontakt med tariffpartenes delegasjonsledere og øvrige delegasjonsmedlemmer både før, under og etter meklinger. Det gjennomføres også en intern evaluering med innspill fra partene etter alle større meklinger. Vi har derfor et ganske bredt informasjonstilfang når det gjelder brukernes vurderinger. Ordinære brukerundersøkelser er heller ikke direkte treffende, idet partenes vurderinger av andre aktører enn seg selv lett kan påvirkes av hvorvidt de oppfatter om de nådde sine forhandlingsmål eller ikke. Noen direkte sammenlignbare institusjoner med vitenskapelige brukerundersøkelser har vi ikke. Vi jobber imidlertid med om man kan trekke erfaringer fra evalueringer som er foretatt av rettsmeklingsinstituttet i førsteinstansdomstolene.

I forbindelse med markeringen av institusjonens 100-års jubileum i 2016 kan det være aktuelt med analyse og forskning på brukere og brukertilfredshet.

8. Intervjuer, foredrag og seminar

Riksmekleren har også i 2014 holdt flere foredrag om institusjonens arbeidsoppgaver og funksjon.

Riksmekleren blir jevnlig kontaktet av fagblader, tidsskrifter og aviser for å informere eller kommentere. Flere av de utnevnte meklerne er også aktive med forelesninger og kommentarer. Nåværende riksmekler har også deltatt i arbeidet med kommentarutgave til arbeidstvistloven 2012, og holdt denne a jour gjennom 2014.

Det legges vekt på å være imøtekommende overfor henvendelser om besøk, intervjuer eller foredrag fordi slike aktiviteter er en viktig del av arbeidet med å spre forståelse for og informasjon om tariffforhold og meklingsarbeid. På den annen side må hensynet til hovedoppgaven, å sikre mest mulig arbeidsfred prioriteres foran alle andre oppgaver.

9. Mottak av delegasjoner fra andre land

Mekling i interessetvister er en konfliktløsningsform som de fleste land har behov for å finne gode ordninger for. Riksmekleren legger vekt på internasjonalt samarbeid om meklings i tariff tvister.

Riksmekleren har således et godt og omfattende samarbeid med meklingsinstitusjonene i de andre nordiske land i form av møter og utveksling av meklingsfaglige produkter. I 2014 hadde Riksmekleren innlegg på nordisk møte for riksmeklingsinstitusjonene.

Riksmekleren er også opptatt av å bidra til å styrke det internasjonale samarbeidet, og stiller alltid opp ved henvendelser fra arbeidslivets parter, f. eks. NHO og LO, og fra FAFO og andre organer/institusjoner som driver med internasjonalt arbeid. I 2014 ble det tatt i mot besøk fra Bulgaria (05.09.14). Riksmekleren har også i 2014 avgitt erklæring om vilje til å påta seg å medvirke til undervisning av meklere i Romania.

Etter anmodning fra UD og fra rumenske myndigheter har Riksmekleren meddelt følgende erklæring:

LETTER OF INTENT

The National Mediator of Norway is looking forward to enter into a partnership agreement with the Romanian Ministry of Labour.

We will – in cooperation – work out the best possible programme for transfer of competence and expertise through education and training including mutual visits, lecturing and practice.

The curriculum, a project execution plan and a preliminary project budget has already been drafted, and will be further elaborated on as the project progresses.

The National Mediators Office, Oslo, August the 20th, 2014.

*Nils Dalseide
The National Mediator of Norway*

Etter det opplyste vil dette sette Romania i stand til å få de nødvendige EU-midler. Riksmekleren har sagt seg villig til å sende meklere som instruktører og å ta i mot rumenske meklere på opplæring i Oslo i de perioder av året hvor meklings sakene tillater det.

10. Årlig fagseminar for meklerkorpset

Riksmekleren besluttet i september 2014 at kompetanseutvikling av meklerne skal være et sentralt verktøy i arbeidet med å bistå tariffpartene til å finne samarbeidsløsninger og derved å unngå eventuelle unødvendige konflikter. I 2014 er det således arbeidet med seminaret i 2014 og 2015, og samtidig lagt en langsiktig plan for utdanning av meklerkorpset.

Også i 2014 har meklerne vært samlet til et todagers seminar med evaluering av arbeidet, interne diskusjoner og med bidrag fra eksterne foredragsholdere.

11. Markering av institusjonens 100-års jubileum

Riksmekleren som institusjon er 100 år i 2016. I den anledning er det startet opp et arbeid for å forberede denne markeringen.

I 2012 ble det etablert en egen arbeidsgruppe ledet av Arbeidsdepartementet. Arbeidsgruppen forøvrig består av representanter fra organisasjonene samt Riksmekleren. I september 2013 gjenopptok Riksmekleren arbeidet med å detaljere og konkretisere innholdet i et jubileumsskrift for publisering i tilknytning til jubileet. Riksmekleren har således foreslått emner til artikler og mulige forfattere, samt gått inn for at det også skal lages en artikkel om Riksmeklerens historie i det aktuelle jubileumsskriftet. Arbeidet med jubileumsskriftet har vært prioritert i 2014 og arbeidet med dette vil fra Riksmeklerens side bli ytterligere forsterket i 2015.

12. Miljø

Riksmekleren er opptatt av å integrere miljøhensyn i driften av institusjonen.

Tiltak	
Renhold	Det blir krevd bruk av miljøvennlige produkter.
Innkjøp	Leverandør med miljøprofil skal velges der det er mulig.
Papirforbruk	Standard tosidig utskrift i s/h.
Avfall	Institusjonen benytter gårdeiers rutiner for kildesortering.

13. Beredskap og sikkerhet

Det har ikke innkommet opplysninger om sikkerhetstrusler rettet mot personell eller informasjon hos Riksmekleren. Riksmeklerens lokalers beliggenhet medfører imidlertid at begge typer trusler også kan få betydning for vår virksomhet. Om det skal treffes ytterligere tiltak fra Riksmeklerens side vil bli vurdert nærmere i 2015.

Det er gjort forbedringer mht visuell kontroll med personer som innpasserer bygget på gateplan etter å ha ringt på Riksmeklerens ringeklokke.

14. Likestilling

Det har ikke vært meldt likestillingssaker eller oppstått likestillingsproblematikk i 2014. Rekruttering av nye meklere foretas under hensyntagen til likestillingsmessige forhold. Ved rekruttering av forfattere til Riksmeklerens jubileumsskrift er det sett hen til likestilling så langt som råd.

15. Ytre miljø

Riksmeklerens ringeklokke på gateplan er utbedret. Det er således tydeligere å oppfatte hvordan man får kontakt med og innpasseringssamtykke fra Riksmekleren.

Det ytre miljø vil bli ytterligere fulgt opp i 2015.

Nærmere om resultater og måloppnåelse i 2014

Det vises til redegjørelsen ovenfor vedrørende målangivelsene for virksomheten.

Det vises videre til den statistiske informasjon som er inntatt ovenfor.

Prosessuelle forhold

Det fremgår av Arbeids- og sosialdepartementets tildelingsbrev av 10.02.14 at virksomheten til enhver tid skal sørge for at partene kommer til meklings uten unødvendig ventetid. Riksmekleren har avvirket meklingsprosessen innen de frister som er rimelige og i forståelse med partene. Det forekommer at meklingsprosesser tar noe mer tid enn minstetiden pga av behovet for å finne frem til egnet mekler, men oftest er avvikende tidspunkt et resultat av partenes preferanser. Partenes valg av tidspunkt for brudd er for øvrig bestemmende for berammelsen av meklingsprosessen.

Som nevnt viser uformell brukerkontakt at det ikke har vært noen utilfredshet med meklingsprosessene. Uten at det har noen avgjørende betydning, er det likevel en omstendighet som Riksmekleren vurderer som ett av kriteriene for måloppnåelse. Det er også i noen grad en sammenheng mellom partenes opplevelse av en god prosess og muligheten for å oppnå en minnelig løsning rent materielt. På den annen side er ikke enhver påstand om manglende prosesskvalitet eller meklerens håndtering av betydning for en mer objektiv og vitenskapelig vurdering av prosessen.

Materielle forhold

Etter de opplysninger som foreligger, er det oppnådd minnelige løsninger og konflikt avverget i samtlige interessetvister hvor det har vært mulig ut fra partens posisjoner og handlingsvalg.

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det grunn til å anta at oppgjøret i 2014 ligger innenfor de prinsipper og rammer som partene i arbeidslivet sluttet seg til i Holden III.

Benchmarking – sammenlignende analyse

Norge har ingen tilsvarende meklingsinstitusjoner. Forlikrådene og de alminnelige domstoler reguleres av så vidt avvikende prosessregler at noen fruktbar sammenligning ikke kan foretas. Forskjellene på retts- og interessetvister er betydelige også materielt. Ordningene i våre nordiske naboland er så vidt annerledes på flere punkter at benchmarking ikke er egnet til å gi økt innsikt i forbedringsmuligheter.

Oppdrag i tildelingsbrev 2013

Oppdragene i tildelingsbrevet anser Riksmekleren som løst.

Når det gjelder tildelingsbrevet pkt 4.2. som går ut på å fjerne og å redusere «tidstyver», synes de generelle retningslinjene i rundskriv P-6/2013 som mindre treffende i selve meklingsprosessen. På enkelte punkter kan Riksmekleren sammenlignes med en brannstasjon, hvor det rykkes ut ved trusler mot arbeidsfreden. Det må nødvendigvis medføre en beredskapsplattform som grunnlag for virksomheten.

Idet resultatene av meklingen er fundamentalt avgjørende for partene og for samfunnet, er det ikke avdekket noen åpenbare forenklingsmuligheter verken rent faktisk eller mht regelverksutvikling. Det er likevel foretatt en gjennomgang i forhold til den alminnelige kontordriften.

Rapportering er foretatt i henhold til departementets pålegg i tildelingsbrevet. Likeledes er anmodningen om innspill i forhold til budsjettet for 2015 etterkommet.

Del IV Styring og kontroll med virksomheten

Overordnet vurdering

Det er to faste medarbeidere i virksomheten. Øvrig personale er innkalte vikarer på saksbehandlersiden og meklere. Virksomheten foregår i leide lokaler med avtalebaserte kostnader og rettigheter. Budsjettet er vel – i statlig sammenheng – ikke av de største. Oppgavene er som redegjort for – å mekle frem minnelige løsninger i innkomne meklingsaker der det er mulig. Samlet sett antas det forsvarlig å betegne virksomheten for relativt oversiktlig rent styringsfaglig.

De styringssystemer og rutiner som er i bruk, samt de styringsgrep som er iverksatt for en best mulig resultatoppnåelse i forhold til ressursbruken antas å være noenlunde effektive. De risikofaktorer som er identifisert er adressert og antas å være under god kontroll. De tiltak som har vært iverksatt fra høsten 2013 mht kompetanseutvikling og rekruttering anses for å ha gitt betydelig effekt, og forventes fortsatt å gi effekter videre fremover.

Vår erfaring er at styrings- og kontrollsystemer er i overensstemmelse med økonomireglementet.

Regnskapsrapportering og resultatrapportering anses å kunne i vareta departementets og Riksrevisjonens kontrollbehov.³ Riksmekleren er imidlertid åpen for når som helst å redegjøre for overordnet styrings- og kontrollbehov, og er svært tilfreds med den dialog og den veiledning som har vært gitt fra Riksrevisjonens side.

Når det gjelder virksomhetens egenstyring, er oversiktligheten mht antall medarbeidere og pengerressurser to elementer som forenkler muligheten for målrettet virksomhet.

Riksmekleren finner at ovenstående målangivelser og anvendte prinsipper for målstyring gir institusjonen et tilstrekkelig godt verktøy for løpende kontroll med graden av resultatoppnåelse.

Etter det vi kan se har tildelte ressurser vært anvendt effektivt, og i tråd med gjeldende prinsipper for budsjettstyring og ressursbruk i staten. Regnskapsmodell, kontoplan med tilhørende rapportering fungerer etter hensikten.

Del V Vurdering av fremtidsutsikter

Gitt at de økonomiske prognoser som Norges Bank og SSB legger til grunn for utviklingen Norge, er det ikke upåregnelig at meklinger kan komme til å måtte handle om nominell lønnsnedgang og/eller reallønnsnedgang eventuelt andre forhandlingstemaer som innebærer en tilpasning til en lavere ressursvekst enn vi har hatt de senere år. Det er heller ikke upåregnelig at meklingene kan komme til å omfatte nye former for omstillingsbehov knyttet til lønns- og arbeidsvilkår så vel privat som statlig sektor. Etter sin art kan det lede til flere brudd og også til flere konflikter i form av bruk av kampmidler (streik/lockout).

Det er for lite informasjon tilgjengelig i dag til å kunne gi en forsvarlig analyse av dette. Riksmekleren finner imidlertid at det er nødvendig å ta høyde for en slik mulig utvikling i arbeidet med å tilrettelegge ressurser for fremtidige oppgjør, i første omgang hovedoppgjøret 2016. En utvikling i retning av mer

³ Det vises til note 1 ovenfor. Som det fremkommer har det under arbeidet med årsrapporten fremkommet innvendinger fra Riksrevisjonen knyttet til Bevilgningsrapporteringen 2014. Årsakene skyldes delvis eksterne aktører. Disse er adressert og det er ikke kjent at det foreligger andre avvik som skal lukkes.

krevene meklingsstemaer enn tidligere vil kreve et godt samspill mellom partene i arbeidslivet, myndighetene og de institusjoner som samfunnet stiller til rådighet for konfliktløsning innenfor arbeidslivet. Dette må adresseres med høy kompetanse, godt samarbeid og gode prosesser.

Del VI Årsregnskap

Ledelseskommentar til årsregnskapet

Formål

Det vises til redegjørelsen ovenfor om Riksmeklerens historikk, oppgaver og virksomhet. Videre vises det til redegjørelsen for økonomistyring og kontroll.

Bekreftelse

Regnskapet er avlagt i henhold til de regler og retningslinjer som gjelder vedrørende økonomi, økonomistyring og regnskap.

Vurderinger av vesentlige forhold

Som nevnt er det faktiske ressursbehovet avhengig av andre aktørers beslutninger og agering. Budsjettering og regnskapsmessige forhold må derfor nødvendigvis bygge på dette. Innenfor rammen av det som er mulig, anser vi prognosene for ressursbehov og rapporter om faktisk ressursbruk så presise som de med rimelighet kan bli.

Ressursbruken hos Riksmekleren ligger innenfor rammen av tildelt budsjett. Budsjettmidlene er benyttet i henhold til forutsetningene i budsjettet, tildelingsbrevet og innenfor de mål som er satt for virksomheten.

Det vises til redegjørelsen ovenfor om hvilke usikkerhetsfaktorer som knytter seg til budsjettering, herunder antall innkomne meklingsaker. Antall innkomne saker er avgjørende for antall meklingsdøgn/meklingstimer, lønnskostnader, reise- og kostutgifter mv.

Regnskapsrapporter er avgitt i henhold til pålegg og overensstemmende med gjeldende krav. Det er forsøkt vurdert fortløpende hvilke besparelsesmuligheter som foreligger uten at graden av måloppnåelse reduseres.

Jeg har ellers ingen vesentlige merknader til regnskapsforholdene utover det som allerede har vært innrapportert. Skulle det være spørsmål om dette, ber jeg om å bli kontaktet.

Oslo den 15. mars 2015

Nils Dalseide
Riksmekler

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskapet

Årsregnskap for Riksmekleren er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelsene om økonomistyring i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013, samt i tråd med Finansdepartementets rundskriv R-115 om Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap og i samsvar med krav fastsatt i departementets tildelingsbrev.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Riksmekleren har rapportert til statsregnskapet.⁴

Oppstillingen er i henhold til de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Riksmekleren har fullmakt til å disponere i henhold til tildelingsbrevet.

Oppstillingen viser videre hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Artskontorapporteringen

Artskontorapporteringen viser regnskapstall Riksmekleren har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter.

---

⁴ Det vises til fotnote 1 ovenfor når det gjelder korrigeret bevilgningsrapportering. Etter det opplyste er Bevilgningsrapporten nå overensstemmende med de krav som er oppstilt.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindregift
0648	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A	6 300 000	7 675 419	-1 375 419
0648	Driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 900 000	0	1 900 000
<i>Sum utgiftsført</i>					8 200 000	7 675 419	524 581
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3648	Refusjon sykepenger	18	Refusjon av sykepenger			7 558	7 558
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			4 982	4 982
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift			523 450	523 450
<i>Sum inntektsført</i>					0	535 990	
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						7 139 429	
Kapitalkontoer							
60088201	Norges Bank KK /innbetalinger					12 660	
60088202	Norges Bank KK/utbetalinger					-7 143 344	
706003	Endring i mellomværende med statskassen					-8 745	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201412)							
Konto	Tekst				2014	2013	Endring
6260	Aksjer				0	0	0
706003	Mellomværende med statskassen				-162 179	-153 434	-8 745

Virksomhet: AN - Riksmekleren

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0648 01		6 300 000	6 300 000
0648 21		1 900 000	1 900 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Standard refusjoner på innlektspostene 15-18	Merinntekter iht merinntekstfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0648 01		-1 375 419		-1 375 419	7 558				-1 367 861	0	0
0648 21	kan rinvites under 01	1 900 000		1 900 000					1 900 000	0	0

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv B-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

kap 0648 brukes av Arbeidsretten, Riksmekleren og ASD

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201412	201312
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
<i>Sum innbetalinger</i>		0	
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	4 246 826	
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-7 558	
Andre utbetalinger til drift	4	3 428 497	
Utbetaling av finansutgifter	4	95	
<i>Sum utbetalinger</i>		7 667 861	
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		7 667 861	
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		0	
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		523 450	
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m)		4 982	
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		528 432	
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		7 139 429	
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		201412	01.01.2014
Skyldig skattetrekk	7	-161 776	
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	-403	
Sum mellomværende med statskassen		-162 179	

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201412	201312
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	2 212 839	
Arbeidsgiveravgift	523 450	
Pensjonsutgifter*	0	
Andre ytelser	1 510 537	
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	4 246 826	
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	7 558	
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	7 558	
Antall årsverk:	2	

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201412	201312
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	1 685 630	
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	33 225	
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	582 548	
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	22 348	
Mindre utstysanskaffelser	38 399	
Leie av maskiner, inventar og lignende	156 920	
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	12 928	
Reiser og diett	489 845	
Øvrige driftsutgifter (*)	406 655	
Sum andre utbetalinger til drift	3 428 497	
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	95	
Agiotap	0	
Andre finansutgifter	0	
Sum utbetaling av finansutgifter	95	
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201412	201412	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Kasse og bank	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-552 993	0	-552 993
Skyldig skattetrekk	-161 776	-161 776	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-403	-403	0
Sum	-715 172	-162 179	-552 993
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-715 172	-162 179	-552 993

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings-	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 31.12.2014								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.